

последното преброяване (ЦПА, фонд 1, оп. 6, а.е. 3417, л. 18–19).

А по повод на „последното преброяване“ – през 1956 г. – е приложена Докладна записка от председателя на ЦСУ при МС до Секретариата на ЦК на БКП, в която се казва:

Изхождайки от голямото политическо значение на данните за националния състав, ЦСУ счита за необходимо да постави през ЦК на БКП въпроса за тяхното публикуване, въпреки че съгласно постановлението на Министерския съвет от 24.IV.1956 г. данните по националния състав не се считат за секретни (ЦПА, фонд 1, оп. 6, а.е. 3417, л. 35).

Какво е особеното в данните, които все пак никога не са били публикувани в частта, отнасяща се до националността, въпреки че Политбюро взема решение за тяхното публикуване на заседанието си от 24 октомври 1956 година? Особеното е посоченият по-горе относителен дял на националните малцинства от „около 13%“, който според приложените към докладната записка данни от 5% „репрезентативна разработка“ е 14.39%, при спад на относителния дял на турците (95.59% спрямо преброяването от 1946 г.) и нарастване на относителния дял на циганите (115.8% спрямо преброяването от 1946 г.) (ЦПА, фонд 1, оп. 6, а.е. 3417, л. 37).

На заседанието на Секретариата на ЦК на БКП от 1 ноември 1957 г. се определят задачите на отдела „За работа сред националните малцинства“ (ЦПА, фонд 1, оп. 8, а.е. 4460). Към отдела се създават и „комисии по работата сред отделните малцинства, съставени от изтъкнати и добре подготвени комунисти, които произхождат от съответните малцинства или са българи, добре запознати с тези въпроси“. До секретарите на окръжните, околийските и приравнените към околийските градски и районни комитети на БКП с гриф „Поверително“ са разпратени задачите на отдела.

Ясно е, че създадената комисия не успява да проучи въпроса и да подготви документ за решаването му до края на 1957 година. Но на 30 април 1958 г. на заседание на Политбюро на ЦК на БКП са внесени за разглеждане както изготвените от комисията доклад, проектопостановление и пректозакон, така и докладна записка от отдел „За работа сред